Sedemdesiat rokov babylonského zajatia – datovanie

written by Drahoslav Vajda | 1. marca 2026

Doplnok k 4. dielu série proroctiev o svetových ríšach

V prvom roku Dária, syna Ahasverovho, zo semena Médov,

ktorý bol učinený kráľom nad kráľovstvom Chaldejov, teda v prvom roku jeho kraľovania

ja Daniel som vyrozumel z kníh počet rokov, o ktorých sa bolo stalo slovo Hospodinovo

k prorokovi Jeremiášovi, že sa za ne vyplnia spustošenia Jeruzalema,

za sedemdesiat rokov.

Daniel 9:1-2

Úvod

Prvý rok povereného kraľovania Méda Dária[A)] spadá do obdobia rokov 539-538 pred Kr. Méd Dárius sa na krátku dobu stal miestodržiteľom bývalej Novobabylonskej ríše. Daniel z Jeremiášových kníh porozumel, že *spustošenia Jeruzalema sa vyplnia, za sedemdesiat rokov* a zajatie Júdu v Babylone sa blíži ku koncu (verš 1-2). Daniel v modlitbe a pokore vyznával hriechy svoje a svojho ľudu (verše 9:3-14) a prosil Hospodina o odpustenie (15-19). Daniel toto porozumel už po páde Babylona (už vládol Méd Dárius – Daniel 5:30-31), ale zrejme ešte predtým, ako kráľ Kýros vydal dekrét o návrate Židov do vlasti a ukončení ich sedemdesiatročného zajatia v Babylone.Kýros vydal tento dekrét v prvom roku svojho kraľovania, ktorý spadá do obdobia rokov 539 – 538 pred Kr.

Perzské vojsko vstúpilo do mesta Babylon 12. októbra 539 pred Kr. a ako sa uvádza v historických análoch, bez väčšieho odporu. Najvyšším veliteľom perzskej armády bol perzský kráľ Kýros Veľký, ale Babylon obsadilo perzské vojsko pod velením generála Gobryasa. Kýros do Babylona slávnostne vstúpil 29. októbra 539 a prijal titul babylonského kráľa, čím bol vlastne korunovaný aj za kráľa Babylonska.

Príčiny sedemdesiatročného babylonského zajatia Júdu

Asýrske zajatie Severného kráľovstva (Izraela) a babylonské zajatie Južného kráľovstva (Júdu) bolo dôležitou a užitočnou, ale súčasne aj tragickou udalosťou v živote izraelského národa. Týmto udalostiam potrebujeme dobre porozumieť. Umožňujú nám porozumieť Bohu, jeho vôli, moci, vlastnostiam, hnevu, spravodlivosti, vernosti, milosrdenstvu, milosti a v nemalej miere aj jeho láske.

Severné kráľovstvo zaniklo v roku 722 pred Kr. Jeho územie sa stalo asýrskou provinciou. Severné kráľovstvo už nebolo nikdy obnovené. Jeho desať kmeňov sa stratilo v rozptýlení medzi národmi sveta. .

Južné kráľovstvo, ktoré tvorili kmene Júdu a Benjamina, dlho odolávalo náporu okolitých národov, ale aj oni boli odvedení do zajatia. O príčine zajatia sa dozvedáme z knihy Jeremiáša, kníh Kráľovských a Kronických. Príčinu zajatia bolo, že Judsko neposlúchalo Božie slovo o dodržiavaní Božej zmluvy, rokov odpočinku zeme a modlárstvo.

Prorok Jeremiáš dlhodobo vyzýval ľud, aby sa odvrátili od svojich zlých ciest a nešľachetných skutkov a navrátili sa k Hospodinovi (Jeremiáš 25:3-6), ale nepočúvali na Hospodinove slová (verš 7):

„7 Ale nepočúvali ste na mňa, hovorí Hospodin, preto, aby ste ma popudzovali k hnevu dielom svojich rúk na svoje zlé.

8 Preto takto hovorí Hospodin Zástupov: Pretože ste neposlúchli mojich slov,

9 hľa, pošlem a poberiem všetky čeľade severu, hovorí Hospodin, a pošlem i k Nabuchodonozorovi, babylonskému kráľovi, svojmu služobníkovi, a dovediem ich na túto zem a na jej obyvateľov i na všetky tieto národy naokolo a zahladím ich s kliatbou úplnej záhuby a obrátim ich na hroznú pustinu, na úžas a na večné spustošeniny.

10 A učiním to, že zahynie spomedzi nich hlas veselosti a hlas radosti, hlas ženícha a hlas nevesty, hukot mlyna a svetlo sviece.

11 A celá táto zem, súc spustošená, bude púšťou a hroznou pustinou, a tieto národy budú slúžiť babylonskému kráľovi sedemdesiat rokov.

12 A stane sa, keď sa vyplní sedemdesiat rokov, že navštívim na babylonskom kráľovi a na tom národe, hovorí Hospodin, ich neprávosť i na zemi Chaldejov a obrátim to na večné pustiny.

13 A uvediem na tú zem všetky svoje slová, ktoré som hovoril o nej, všetko to, čo je napísané v tejto knihe, to, čo prorokoval Jeremiáš o všetkých tých národoch.

14 Lebo aj nimi si budú slúžiť, mnohé národy a veľkí kráľovia, a tak im odplatím podľa ich skutku a podľa diela ich rúk.

15 Lebo takto mi povedal Hospodin, Bôh Izraelov: Vezmi pohár vína tejto prchlivosti z mojej ruky a dáš ho piť všetkým národom, ku ktorým ťa pošlem.

16 A budú piť a potáčať sa a zbláznia sa pre meč, ktorý pošlem medzi nich. (Jeremiáš 25:7-16).

Neposlušnosť Izraela

Z veršov 8 a 9 rozumieme, že babylonské zajatie bolo Hospodinovým rozhodnutím a preto sa mu izraelský národ mal podriadiť a pokorne do Babylona odísť. Z veršov 9 a 11 rozumieme, že do Babylonu mal odísť nielen Izrael, ale aj okolité národy. Dĺžka pobytu v Babylone bola stanovená na sedemdesiat rokov.

Sobota odpočinku zeme

„3 Šesť rokov budeš osievať svoje pole a šesť rokov budeš orezávať svoju vinicu a spratávať jej úrodu.

4 Ale siedmeho roku bude zemi sobota odpočinku, sobota Hospodinovi; nebudeš osievať svojho poľa ani nebudeš orezávať svojej vinice“ (3. Mojžišova 25:3-4).

Hospodin uložil izraelskému ľudu, aby každý siedmi rok nechali svoje polia odpočívať, aby ich neorali ani neosievali. Ľud Judska toto nedodržiaval, neposlúchal Hospodinove nariadenie. Keď tak neurobil sedemdesiatkrát, bol odvedený do zajatia. Za každý jeden rok nedodržania *soboty zeme* jeden rok zajatia. Počas ich zajatia zem odpočívala:

„33 A vás rozptýlim medzi národy... a vaša zem bude púšťou, a vaše mestá budú zrúcaninami.

34 Vtedy sa bude zem tešiť svojim sobotám po všetky dni, v ktorých bude spustošená, a vy budete v zemi svojich nepriateľov. Vtedy si teda odpočinie zem a bude sa tešiť svojim sobotám.

35 Po všetky dni, v ktorých bude spustošená, bude odpočívať to, čo neodpočívala vo vašich sobotách, keď ste bývali na nej“ (3. Mojžišova 26:33-35; tiež 40-45).

Manassesovo modlárstvo

„Ale Manasses zaviedol Júdu a obyvateľov Jeruzalema do bludu, aby robili horšie ako národy, ktoré vyhladil Hospodin spred tvári synov Izraelových“ (2. kniha Kroník 33:9).

Manassesovo modlárstvo bolo veľkou ohavnosťou pred Hospodinom. Bolo jedným z dôvodov, prečo bol Júda odvedený do babylonského zajatia.

„A vydám ich za postrk všetkým kráľovstvám zeme pre Manassesa, syna Ezechiášovho, judského kráľa, za to, čo popáchal v Jeruzaleme“ (Jeremiáš 15:4).

„3 Len na rozkaz Hospodinov dialo sa to proti Júdovi, aby ho odstránil zpred svojej tvári pre hriechy Manassesove, podľa všetkého toho, čo robil,

4 i pre nevinnú krv, ktorú vylial, a naplnil Jeruzalem nevinnou krvou a Hospodin už nechcel odpustiť“ (2. Kráľov 24:3-4).

„26 Avšak Hospodin sa už neodvrátil od pále svojho veľkého hnevu, akou horel jeho hnev proti Júdovi pre všetky tie popudzovania, ktorými ho popudzoval Manasses.

27 Preto povedal Hospodin: I Júdu odstránim spred svojej tvári, ako som odstránil Izraela, a zavrhnem toto mesto, ktoré som bol vyvolil, Jeruzalem, i dom, o ktorom som povedal: Moje meno tam bude“ (2. Kráľov 23:26-27).

Prehrešenie Izraela voči svojmu Bohu bolo veľké. Hospodin oznamuje Jeremiášovi, že aj Juda bude odstránený spred jeho tváre, ako bolo odstránené Severné kráľovstvo (Izrael) v roku 722 pred Kr.

Manasses (a pod ním celý národ), sa dopustil ohavného modlárstva a preliaľval nevinnú krv. Hospodin sa na Júdu veľmi rozhneval kvôli Manassesovým skutkom a Jeremiášovi oznamuje, že sa nad ním nezľutuje *„…Ani keby sa postavil Mojžiš alebo Samuel predo mnou, nenaklonila by sa moja duša k tomuto ľudu“* (Jeremiáš 15:1; 2. Kráľov 23:26).

. Neposlúchali Hospodina, preto poslal na nich meč prostredníctvom Nanbuchodonozora. A čo naviac, nedodržali ani zmluvy, ktoré králi uzatvárali s Nabychodonozorom, ktorý v tejto veci bol Božím služobníkom (verš 9). Dôsledok ich neposlušnosti bol hrozný. Nanbuchodonozor v roku 586 pred Kr. pozabíjal mnohých v Jeruzaleme. Zobral nádoby z domu Božieho i poklady domu kráľovho i jeho kniežat. Spálil dom Boží a rozboril múry Jeruzalema i všetky jeho paláce spálil (2. kniha Kronická 36:17-19). *„A to, čo pozostalo po meči, presťahoval do Babylona do zajatia, a boli jemu a jeho synom za služobníkov, až dokiaľ nekraľovalo perzské kráľovstvo, aby sa naplnilo slovo Hospodinovo, povedané skrze ústa Jeremiášove, dokiaľ sa nenakochala zem svojich sobôt; po všetky dni, ktoré ležala púšťou, odpočívala, aby sa vyplnilo sedemdesiat rokov“* (verše 20-21).

Druhá kniha Kroník končí oznamom o ukončení babylonského zajatia: *„Potom prvého roku Cýra, perzského kráľa, aby sa naplnilo slovo Hospodinovo, povedané skrze ústa Jeremiáša, zobudil Hospodin ducha Cýra, perzského kráľa, a tak dal vyhlásiť po celom svojom kráľovstve, a to i písmom týmito slovami: Takto hovorí Cýrus, perzský kráľ: Hospodin, Boh nebies, mi dal všetky kráľovstvá zeme a on mi naložil, aby som mu vystavil dom v Jeruzaleme, ktorý je v Judsku. Preto kto je kde medzi vami zo všetkého jeho ľudu, Hospodin, jeho Boh, nech je s ním, a nech ide ta hore“* (2. kniha Kroník 36:22-23).

Týmto ediktom perzského kráľa Kýra sa zajatí v Babylone mohli vrátiť do svojej domoviny podľa slova Hospodinovho: *„Lebo takto hovorí Hospodin: Lebo keď sa vyplní Babylonu sedemdesiat rokov, navštívim vás a splním pri vás svoje dobré slovo, totiž že vás navrátim na toto miesto“* (Jeremiáš 29:10).

Zajatie neprestavovalo iba súd, ale aj požehnanie. Zem si odpočinula a ľud vytriezvel z modlárstva. Po návrate zo zajatia sa už viacej tejto ohavnosti nedopúšťali. Tu začína nová nádej izraelského národa. Boh nezabudol na svoju zmluvu uzavretú s ich predkami po vyjdení z Egypta (3. Mojžišova 26:45).

Datovanie doby babylonského zajatia

Pri datovaní budeme postupovať tak, že najprv urobíme prehľad udalostí súvisiacich so zajatím Júdu a potom ich umiestnime na časovú os do systému *pred našim letopočtom* (pred Kr.), čo bude vlastné datovanie babylonského zajatia.[B)]

Po rozdelení Šalamúnovho kráľovstva na Severné (Izrael) a Južné (Judsko) v Judsku striedavo kraľovali dobrí a králi zlí. Medzi dobrých kráľov patril i kráľ Joziáš. Pod vplyvom proroka Sofoniáša zaviedol v Judsku náboženské reformy a viedol ľud od Manasessovho modlárstva späť k Hospodinovi. Datovanie babylonského zajatia začneme od smrti kráľa Joziaša (2. Kráľov 21:26, 22:1, 23:29-30).

Joziaš mal osem rokov, keď začal kraľovať. Kraľoval 31 rokov v Jeruzaleme. V dobe pred ním sa v Izraeli veľmi rozmohlo modlárstvo, najme za bezbožného kráľa Manessesa (2. Kráľov 21:9, 11, 16; 21:20; 23:12, 26; 2: Kroník 33:1, 9-11, 13, 22-23; Jeremiáš 15:4). Jozaiaš viedol ľud k návratu a uctievaniu jedného Boha, Boha Izraela. Nerozvážne sa však na jar 609 pred Kr. zaplietol do bitky s egyptským faraónom Nechom, ktorý išiel so svojou armádou hore na pomoc Asýrčanom, ktorí prehrávali vojnu s Babylončanmi v bitke o Harran (Cháran), ktoré bolo v rukách Babylončanov. Egypt a Asýria boli vtedy spojenci. Došlo k bitke pri Megidde, v ktorej bol Jozaiaš smrteľne ranený a tam aj zomrel (2. Kráľov 23:29 a 2. Kroník 35:20–24). Po ňom sa kráľom stal jeho syn Joachaz (2. kniha Kroník 36:1).

Po bitke pri Megidde Necho pokračoval na sever k rieke Eufrat a mestu Harran na pomoc Asýrčanom. K mestu dorazil asi v mesiaci júl 609. Mesto bolo v rukách Babylončanov, ale spojeným asýrsko-egyptským vojskám sa nepodarilo mesto vybojovať späť pod asýrsku vládu.

Po neúspechu sa Necho s armádou vracal naspäť a začiatkom jesene (september – október) prišiel do Jeruzalema už po 1. tišri, čo je začiatok nového občianskejo roka v Izraeli (viac nižšie). Zosadil Joachaza a namiesto neho dosadil na trón v Jeruzaleme Eljakima, iného Joziašovho syna a zmenil jeho meno na Jehojakim. Joachaza odviedol do Egypta, kde Joachaz aj zomrel (2. Kráľov 23:34). Jehojakim bol poddaným faraóna Necha a robil to, čo je zlé v očiach Hospodinových (verše 36-35).

Novobabylonská ríša

Babylončania boli poddaní Asýrii. Bojovali za osamostatnenie a to sa im aj podarilo. V roku 626 pod vedením Nepobolassara vznikla Babylonská ríša, presnejšie: Novobabylonská ríša. Nepobolasar rýchlo rozšíril územie svojej ríše. Boje s Asýriou však neprestávali. Asýria postupne strácala svoje územie a zanikala. Boje s Asýriou však neprestávali. V roku 612 padlo Ninive, hlavné mesto Asýrie.

Začiatkom roka 605 pred Kr. Nepoboélasar poslal svojho syna, korunného princa Nebuchadonozora, do bojov proti Asýrčanom a ich spojencom Egypťanom na územie horného Eufratu. K bitkr došlo pri meste Karchemiši, ktoré bolo vtedy v rukách Egypťanov. Proti sebe stálo babylonské vojsko Nabuchodonozora na jednej strane a na druhej egyptské vojsko faraóna Necha spolu s vojskom upadajúcej Asýrie. Nabuchodonozor prekvapivým a drvivým spôsobom zvíťazil. Ako sa ukázalo neskôr, táto bitka bola veľmi dôležitá a rozhodujúca pre budúcnosť Sýrie, Palestíny a

ďalších krajín.

Nabuchodonozor prenasledoval utekajúce vojsko Necha a k ďalšej bitke došlo pri meste Chanat. Nabuchodonozor opäť zvíťazil. Bol to posledný úder, ktorým Egypt definitívne stratil vládu nad touto oblasťou. Egypt bol vytlačený z územia Sýrie a Palestíny a Asýria prakticky a definitívne zanikla. Babylonska ríša sa stala dominujúcou a vládnucou ríšou v tejto oblasti. Tieto udalosti mali vplyv aj na Južné kráľovstvo.

Po bitke pri Karchemiši Nabuchodonozor so svojou armádou postupoval dole smerom na Egypt, ktorého utekajúce vojsko sa vrátilo späť na svoje územie. Pri svojom postupe si podmaňoval národy (Jeremoáš 25:11), bral do zajatia obyvateľov a ich vzácne veci. Nabuchodonozor ovládol národy na území Sýrie a Palestíny, územie Izraela a Judska, vrátane Jeruzalema. Tieto úspechy dosiahol ako korunný princ do augusta 605 pred Kr.

Kráľ Nepobolasar zomrel, a ako dátum jeho smrti sa uvádza 15. auguste 605., korunný princ Nabuchodonozor zanechal armádu, zajatcov a ostatné pri Jeruzaleme rýchlo sa ponáhľal do Babylona, aby si zabezpečil moc a kráľovskú korunu. Bol legitímnym nástupcom trónu a jeho značné vojenské úspechy jeho postavenie upevňovali. Za kráľa Novobabylonskej ríše bol korunovaný 7. septembra 605 pred Kr. Smrť jeho otca a dátum korunovácie Nabuchodonozora sú považované za zaručene presné. Sú známe z babylonských kroník a sú prepočítané z babylonského lunárneho na náš dnešný gregoriánsky solárny kalendár.

Nezadlho po korunovácii sa Nabuchodonozor vrátil späť k svojej armáde a zajatcom na územie Judska a do Jeruzalema. Judský kráľ Jehojakim sa teraz stal poddaným (vazalom) kráľa Nabuchodonozora. Nabuchodonozor vzal časti nádob z Božieho domu a popredných z ľudu a dopravil ich do Babylona (Daniel 1:2-3), ale mesto a chrám ostali nedotknuté.

To bola prvá vlna zajatcov z Júdu a medzi nimi sa nachádzal aj Daniel a jeho traja priatelia (Daniel 1:2 a 6). Dostali sme sa na koniec roka 605 pred Kr. a k sedemdesiatročnému babylonskému zajatia judského ľudu. Zaujíma nás datovanie babylonského zajatia. Presnejšie: chceme vedieť kedy sa zajatie začalo a kedy skončilo.

Datovanie začiatku babylonského zajatia

Východiskové skutočnosti pre datovanie

Obdobie rokov 609 – 605 pred Kr.

Keď chceme datovať udalosti, čiže priraďovať im dátumy, čo inak znamená umiestňovať ich na časovú os, potrebujeme vedieť, aké kalendáre sa v príslušnej dobe používali, vtedajšie spôsoby datovania a previesť ich do dnešného gregoriánskeho kalendára v systéme *nášho letopočtu* (n.l.), čiže pred Kr. a po Kr.

V dobe prorokov Jeremiáša a Daniela sa v Judsku používal *lunárny kalendár*. Rok v lunárnom kalendári má 12 mesiacov, ktoré majú striedavo po 29 alebo 30 dní a rok má spolu 354 dní. Lunárny rok je o 11 dní kratší ako rok v našom solárnom gregoriánskom kalendári.[B)]

V Judsku bola ešte jedna zvláštnosť. Židovský kalendár má dva Nové roky. Náboženské sviatky sa počítajú podľa *náboženského roka*, ktorý začína dňom 1. nisan, ktorý pripadá na náš marec-apríl. Druhým je *administratívny*, alebo *občiansky rok*, ktorý začína dňom 1. tišri, ktorý pripadá na náš september-október.[C)] Roky kráľov sa počítali podľa občianskeho roka. Toto je pre datovanie podľa

rokov vlády panovníkov dôležitá skutočnosť.

V Judsku sa používal tzv. *systém nástupníckych rokov.* Keď nastúpil nový panovník, doba jeho panovania sa mu začala počítať až od 1. dňa najbližšieho nového roku, teda až od najbližšieho 1. tisri. čiže podľa nášho gregoriánskeho kalendára až od najbližšieho septembra-októbra. Časť predchádzajúceho roka (od dňa začiatku vládnutia nového panovníka po koniec tohto roka) sa jemu do doby panovania nezapočítavala, započítavala sa predchádzajúcemu panovníkovi. V tomto systéme datovania sa panovníkom do doby ich vládnutia započítavali celé roky. Tento postup do datovania histórie podľa doby vládnutia vnášal poriadok a systém. Teda v tomto počítaní vláda predchádzajúceho panovníka sa počítala až do posledného dňom roku, v ktorom došlo k zmene panovníkov a vláda nového sa začala počítať až prvým dňom nasledujúceho roka.

V knihy Jeremiáš v 25. kapitole je napísané (verše 1 a11):

1) *Slovo, ktoré sa stalo k Jeremiášovi o všetkom ľude Júdovom v štvrtom roku Jehojakima, syna Joziášovho, judského kráľa. (To bol prvý rok Nabuchodonozora, babylonského kráľa).*

11) *A celá táto zem, súc spustošená, bude púšťou a hroznou pustinou, a tieto národy budú slúžiť babylonskému kráľovi sedemdesiat rokov.*

V knihe Daniel v 1. kapitole je napísané (verše 1-2):

1) *Tretieho roku kraľovania Jehojakima, judského kráľa, prišiel Nabuchodonozor, babylonský kráľ, k Jeruzalemu a obľahol ho.*

2) *A Pán vydal do jeho ruky Jehojakima, judského kráľa, i čiastku nádob domu Božieho, a dopravil ich do zeme Sineára, do domu svojho boha, a nádoby dopravil do domu pokladu svojho boha.*

Vlastné datovanie začiatku zajatia

Jozaiáš kraľoval v Judsku (v Jeruzaleme) 31 rokov v rokoch 640 – 609 pred Kr. Jeho smrť sa datuje na koniec jari alebo začiatok leta roku 609 pred Kr. Presný dátum smrti kráľa Joziáša, deň a mesiac, nie je neznámy, ale bitka pri Megiddo sa datuje na jar až leto 609 pred Kr.

Joziáša pochovali v Jeruzaleme. Ľud si namiesto Joziáša za kráľa zvolil jeho syna Joachaza. K tomu došlo v mesiaci jún – júl. Necho po bitke pri Megiddó vo svojom ťažení pokračoval na sever. Po neúspechu pri Harrane sa vracal späť a do Jeruzalema prišiel asi v septembri – októbri 609 pred n.l. Z trónu zosadil Joachaza, ktorý kraľoval len tri mesiace (2. Kráľov 23:30-31) a namiesto neho za kráľa v Judsku ustanovil Eljakima, ktorému zmenil meno na Jehojakim.

Z verša Jeremiáš 25:1 usudzujeme že Jehojakim sa kráľom stal koncom septembra alebo začiatkom októbra roku 609 pred Kr., ale určite v deň už po 1. tišri, ktorým v Judsku začal nový administratívny (občiansky) rok. Vzhľadom na nástupnícky systém, Jehojakimovi sa kraľovanie začalo počítať až odo dňa 1. tišri roku 608 pred Kr.

Nabuchonozor sa do Jerzaleme vrátil už ako kráľ Babylonskej ríše po 1. tišri 605 pred Kr. Občiansky rok, ktorý začal dňom 1. tišri (september-október) 605 bo prvým rokom kráľa Nabuchodonozora a štvrtým rokom judského kráľa Jehojakima (Jeremiáš 25:1). Jehojakim kraľoval 11 rokov (608-597 pred Kr.). Z pohľadu Nabuchodonozora prvý rok jeho kraľovania a príchod do Jeruzalema ako kráľa, spadá do obdobia 7. september 605 až 7. septembr 604 pred Kr., čo je tiež v zhode s veršom Jeremiáš 25:1.

Daniel aj Jeremiáš sa odvolávajú na toho istého judského kráľa Jehojakima a preto aj ich datovanie vlády Jehojakima považujeme za datovanie podľa kalendára používaného vtedy v Judsku a podľa systému nástupníckych rokov. Daniel hovorí o treťom roku kraľovania Jehojakima, ktorý trval od 1. tišri 606 do nasledujúceho 1. tišri 605 pred Kr. August roku 2005 bol v treťom roku kráľa Jehojakima. Jeremiáš hovorí o štvrtom roku Jehojakima, ktorý trval od 1. tišri 605 do 1. tišri 604 pred Kr.

Rok 605 pred Kr. v skratke

Korunný princ Nabuchodonozor so svojou armádou zvíťazil v bitke pri Karchemiši na hornom Eufrate. Prenasledoval utekajúcu egyptskú armádu. Koncom júla alebo začiatkom augusta sa dostal k Jeruzalemu a obľahol ho. Tu sa dozvedel o smrti svojho otca. Zanechal armádu pri Jeruzaleme a 7. septembra 605 pred Kr. bol v Babylone korunovaný za kráľa. Po nejakej dobe (niekoľko týždňov) sa vrátil do Jeruzaleme. Z jeruzalemského chrámu zobral čiastku nádob a popredných z ľudu (Daniel 1:1-3) a dopravil ich do Babylona. K jeho návratu došlo po 1. tišri 605 pred Kr. Jehohakim sa stal poddaným (vazalom) Nabuchodonozora a musel mu platiť tribút (povinný poplatok, daň).

Jerermiáš veršom 25:1 poskytuje cenný údaj, lebo uvádza, že štvrtý rok kraľovania judského kráľa Jehojakima spadá do prvého roku kraľovania Nabuchodonozora a tiež, že zajatie Júdu potrvá sedemdesiat rokov (25:11-12). Verš 1 prepája historické záznamy s biblickými o rokoch kraľovania Jehojakima a Nabuchodonozora a to umožňuje v datovaní použiť aj údaje z mimobiblickej histórie[D)]. Z Jeremiáša sa však nedozvedáme deň (dátum), v ktorom začalo zajatia. To oznamuje prorok Daniel veršom 1:1 svojej knihy. Daniel tu oznamuje, že v treťom roku kraľovania Jehojakima *prišiel Nabuchodonozor, babylonský kráľ, k Jeruzalemu a obľahol ho*.

Daniel patril k zajatým odvedeným do zajatia v prvej vlne. Vedel, kedy bol obmedzený na svojej slobode. Pre neho a ostatných z prvej vlny, zajatie začalo dňom, v ktorom Nabuchodonozor obkľúčil Jeruzalem. K tomu, ako píšeme aj vyššie, došlo koncom júla alebo začiatkom augusta 605, čo bolo ešte v treťom roku kraľovania Jehojakima. Nabuchodor odišiel s prvou vlnou zajatcov niekedy koncom jesene 605 a obľahnutie Jeruzaleme skončilo. Jeruzalem sa do rúk Nabuchodonozora vroku 605 dostal zrejme bez boja, lebo Daniel ani Jeremiáš neuvádzajú, žeby sa v tomto roku bojovalo o mesto Jeruzalem. K bojom o Jeruzalem došlo až v ďalších rokoch pre Jehojakimovu vzburu proti Nabuchodonozorovi.

Počiatok babylonského zajatia Júdu počítame podľa Daniela. Došlo k nemu začiatkom augusta roku 605 pred Kr. v deň keď Nabuchodonozor, ešte ako korunný princ, obkľúčil Jeruzalem (Daniel 1:1). V tomto verši Daniel opisuje Nabuchodonozora ako kráľa, hoc,i keď Nabuchodonozr obkľúčil Jeruzalem, bol ešte len korunný princ. Je to tým, že Daniel knihu písal v dobe, keď Nabuchodonozor už bol kráľom a preto ho nemohol identifikovať inak, iba ako „kráľ Nabuchodonozor“.

Datovanie konca babylonského zajatia

Boh judskému ľudu vymeral 70 ročný trest zajatia v Babylone (Jeremiáš 25:11-12, 29:10-). Keď im určil 70 rokov pobytu v Babylone, tak si môžeme byť istí, že ich zajatie trvalo presne 70 rokov, lebo Hospodin povedal Jeremiášovi: *bdiem nad svojim slovom, aby som ho vykonal* (Jeremiáš 1:12). To, čo Hospodin oznámi sa do bodky aj stane: *„Lebo on povedal, a stalo sa…“* (Žalmy 33:9) Vidíme to aj na pobyte Izraela v Egypte. Pobyt Izrael v Egypte bol stanovený na 430 rokov, a tak Izrael vyšiel z Egypta presne v deň, v ktorý uplynulo 430 rokov (2. Mojžišova 12:40-41). Sme presvedčení, že aj pobyt Júdu v babylonskom zajatí trval presne 70 rokov – zajatie skončilo presne v deň, v ktorý sa dovŕšilo 70 rokov.

Vlastné datovanie konca zajatia

V dobe Jeremiáša platil v Judsku lunárny kalendár. Sme presvedčení, že sedemdesiat rokov, ktoré Hospodin vymeral Júdovi a ľudu oznámil prostredníctvom proroka Jeremiáša, bolo sedemdesiat lunárnych rokov, teda 70 rokov o 354 dňoch. Tieto roky prepočítame na roky gregoriánskeho solárneho kalendára, v ktorom bežný rok má 365 dní a každý štvrtý, priestupný rok, má 366 dní. Prepočet je nasledovný:

Sedemdesiat lunárnych rokov je doba 24 780 dní (254×70 = 24 780). Tento počet prepočítaný na roky o 365 dňoch je doba 67 rokov 11 mesiacov a 12 dní, keď sme pridali aj 17 dní na priestupné roky, ktorých bolo počas doby zajatia 17. Keď za začiatok zajatia považujeme 1. august 605 pred Kr. ukončenie babylonského zajatia (posledný deň posledného roka sedemdesiatročného zajatia) pripadá na 12. júl 537 pred Kr. Otvorenou otázkou je, či tento dátum sa vzťahuje na odchod zajatých z Babylona, alebo na ich príchod do Jeruzalema. Prikláňame sa k druhej možnosti. Zajatie skončilo tam, kde začalo, teda v Jeruzaleme.

Poznámky

A) Babylon padol do rúk Peržanov 12. októbra roku 539 pred Kr. Dárius Médsky kraľoval v Babylone asi v rokoch 539-538. Kraľoval krátko, možno ani nie celý jeden rok. Je známy len z Biblie. Okrem Dária Médskeho sa ako vládca v Babylone spomína aj Dárius Perzský.

B) Podrobnejšie v článku Datovanie – letopočty a kalendáre – 2. diel

C) Židovský kalendár je pohyblivý. Súvisí s východom izraelského národa z Egypta, s fázami mesiaca a tým, že židovský kalendár je lunárny. Začiatok náboženského roka, 1. nisan, musí byť v deň, aby 14. nisan pripadol na spln mesiaca (3. Mojžišova 23:5, 4. Mojžišova 9:5, 28:16). Začiatok náboženského roka, 1. nisan, je preto pohyblivý v rozpätí jedného lunárneho mesiaca, v rozpätí 29,5 dní. Preto 1. nisan spadá do marca až apríla nášho solárneho gregoriánskeho kalendára.

O sedem mesiacov od 1. nisana začína občiansky nový rok, čo je deň 1. tišri, ktorý pripadá na náš september až október.

D) Boží proroci a svetská história

Pretože platí princíp, že Písmo vykladáme Písmom a Starý zákon Novým zákonom, tento postup sa možno zdá nebiblickým, teda nesprávnym a neprípustným. Na vedomie však musíme vziať ešte jednu pravdivú skutočnosť. Boží proroci oznamovali to, čo im uložil Hospodin, Boh všetkého poznania a múdrosti. Vieme, že všetko to, čo oznamovali Boží proroci vzťahom na našu minulosť, teda na dobu pre nás už minulú, sa aj do bodky naplnilo. Preto môžeme s istotou dávať do súvisu (korelovať) historické udalosti – udalosti, ktoré už sa udiali –, s proroctvami Božích prorokov. To, čo Boží proroci prorokovali vzhľadom na nás o minulosti sa do bodku už všetko aj naplnilo, lebo im to oznamoval pravdivý a všetkovediaci Boh. Z tohto istého dôvodu si môžeme byť istý aj v tom, že proroctvá, ktoré sa týkaj doby ležiacej pred nami (našej budúcnosti) sa tiež rovnako do bodky naplnia.

O Danielovi a Jeremiášovi nemusíme ani v najmenšom pochybovať, že boli Božími prorokmi. Preto môžeme smelo a s istotou korelovať overenú históriu s Danielovými a Jeremiášovými proroctvami – aj s proroctvami ďalších Božích prorokov –, ako to aj robíme

Umiestnené: 4. mája 2026

Doplnené: 17. júna 2026

Prechod na Prológ

Prechod na 5. diel

Prechod na Najnovšie články na stránke

Prechod na úvodnú stránku – Úvod